УДК 81’42:355.1(477)
DOI https://doi.org/10.26661/2414-1135-2026-103-3

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

КОГНІТИВНІ МОДЕЛІ ТА ПРАГМАТИЧНІ СТРАТЕГІЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ВНУТРІШНІХ КОМУНІКАЦІЙ У ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ КЕРІВНИКІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Бафян Г. М.
аспірантка кафедри стратегічних комунікацій та прикладної лінгвістики
Національна академія Служби безпеки України
вул. Михайла Максимовича, 22, Київ, Україна
orcid.org/0009-0002-0605-5187
anika72672@gmail.com

Ключові слова: *публічний дискурс, внутрішні комунікації, колективна суб’єктність, реляційне лідерство, інституційна довіра, концептуальна метафора, займенникова дейктика, деонтична модальність, професійне позиціювання, легітимація.*

Статтю присвячено дослідженню когнітивних моделей і прагматичних стратегій репрезентації внутрішніх комунікацій у публічному мовленні керівників сектору безпеки і оборони України. У фокусі перебувають мовні механізми, за допомогою яких внутрішньоінституційну взаємодію осмислюють, оцінюють і подають як нормативну модель професійних відносин. Мета дослідження – реконструювати когнітивні моделі внутрішніх комунікацій, визначити прагматичні стратегії їх актуалізації та встановити мовні засоби позиціювання керівника, колективного суб’єкта й учасників професійної взаємодії. Матеріал становлять 18 функціонально завершених фрагментів із семи інтерв’ю, офіційних звернень і публічних виступів Кирила Буданова, Євгенія Хмари, Василя Малюка, Михайла Федорова та Михайла Драпатого, оприлюднених у 2024–2026 роках. Застосовано когнітивно-дискурсивний, фреймовий, контекстуально-семантичний і функційно-прагматичний аналіз; метафоричні одиниці ідентифіковано за принципами MIPVU.

Установлено, що семантичне ядро матеріалу формують *довіра, єдність, слухання, синхронізація, підтримка, відповідальність і результативність*. Реконструйовано моделі ЛІДЕРСТВО – ЦЕ ПРИСУТНІСТЬ І СЛУХАННЯ, ДОВІРА – ЦЕ УМОВА СПІЛЬНОЇ ДІЇ, КОМУНІКАЦІЯ – ЦЕ СИНХРОНІЗАЦІЯ, КОЛЕКТИВ – ЦЕ ЄДИНЕ ЦІЛЕ та ЛІДЕРСТВО – ЦЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РЕЗУЛЬТАТ. Їх мовну реалізацію забезпечують інклюзивне «ми», деонтична модальність, комісивні форми майбутнього часу, оцінні предикати, професійні номінації та метафори сім’ї, організму й системи. Виявлено стратегії консолідації, легітимації, професійного позиціювання, підтримки та нормування. Жанрове зіставлення засвідчило перевагу пояснення й самопозиціювання в інтерв’ю, ритуальної консолідації в офіційних зверненнях, раціоналізації через дані, завдання та критерії результативності в парламентському виступі й брифінгу. Обґрунтовано модель асиметричної комунікативної взаємності: керівне право ухвалювати рішення поєднується з епістемічним визнанням досвіду підлеглих, обов’язком слухати, пояснювати, підтримувати й відповідати за наслідки. Наукова новизна полягає в системному співвіднесенні мовного маркера, когнітивної структури, позиціювання учасників та інституційної функції висловлення; запропонована схема придатна для відтворюваного аналізу публічного керівного дискурсу.

COGNITIVE MODELS AND PRAGMATIC STRATEGIES FOR REPRESENTING INTERNAL COMMUNICATIONS IN THE PUBLIC DISCOURSE OF LEADERS OF UKRAINE'S SECURITY AND DEFENCE SECTOR

Bafian H. M.
Postgraduate Student at the Department of Strategic Communications and Applied Linguistics
National Academy of the Security Service of Ukraine
Mykhaila Maksymovycha str., 22, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0009-0002-0605-5187
anika72672@gmail.com

Key words: *public discourse, internal communications, collective agency, relational leadership, institutional trust, conceptual metaphor, pronominal deixis, deontic modality, professional positioning, legitimation.*

The article examines the cognitive models and pragmatic strategies through which internal communications are represented in the public discourse of leaders of Ukraine's security and defence sector. It focuses on the linguistic mechanisms used to interpret, evaluate, and present intra-institutional interaction as a normative model of professional relations. The study aims to reconstruct cognitive models of internal communications, identify the pragmatic strategies of their actualisation, and determine the linguistic means that position the leader, the collective subject, and other participants in professional interaction. The data comprise 18 functionally complete fragments selected from seven interviews, official addresses, and public speeches by Kyrylo Budanov, Yevhenii Khmara, Vasyl Maliuk, Mykhailo Fedorov, and Mykhailo Drapatyi, published between 2024 and 2026. The methodology combines cognitive-discursive, frame-semantic, contextual-semantic, and functional-pragmatic analysis; metaphorical units are identified according to MIPVU.

The semantic core of the material is formed by trust, unity, listening, synchronisation, support, responsibility, and result orientation. Five models are reconstructed: LEADERSHIP IS PRESENCE AND LISTENING, TRUST IS A CONDITION FOR JOINT ACTION, COMMUNICATION IS SYNCHRONISATION, THE COLLECTIVE IS A SINGLE WHOLE, and LEADERSHIP IS RESPONSIBILITY FOR RESULTS. They are realised through the inclusive pronoun we, deontic modality, commissive future forms, evaluative predicates, professional designations, and metaphors of family, organism, and system. The analysis identifies strategies of consolidation, legitimation, professional positioning, support, and normative regulation. Genre comparison shows that interviews foreground explanation and self-positioning, official addresses favour ritual consolidation, whereas parliamentary speech and media briefing rationalise interaction through data, tasks, and performance criteria. The study substantiates asymmetric communicative reciprocity: decision-making authority is combined with epistemic recognition of subordinates' experience and the leader's obligation to listen, explain, support, and assume responsibility for consequences. The novelty lies in correlating linguistic markers, cognitive structures, participant positioning, and institutional functions; the framework supports replicable analysis of public leadership discourse.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. У безпекових і оборонних інституціях комунікативна взаємодія забезпечує не тільки рух службових відомостей, а й спільне конструювання професійної ситуації: учасники співвідносять знання про подію, уточнюють цілі, узгоджують послідовність дій, межі повноважень і критерії результату. Тому лінійна модель «*джерело – повідомлення – одержувач*» описує формальне передавання інформації, але не пояснює, за яких умов повідомлення стає підставою для скоординованої дії. Такими умовами

є сумісність ситуаційних моделей, довіра до джерела, визнання компетентності адресата й розуміння розподіленої відповідальності. Комунікативна результативність, отже, визначається не лише точністю формулювання та оперативністю передавання, а й здатністю учасників однаково інтерпретувати мету, співвіднести власну роль із діями інших і перетворити отримане знання на узгоджене рішення.

Публічні інтерв'ю, звернення, парламентські виступи та брифінги керівників не є безпосередніми зразками внутрішньослужбової комунікації. Проте вони фіксують її рефлексивне й нормативне моделювання: мовці пояснюють, які дії легітимують керівника, який досвід має бути почутий і як комунікативне узгодження пов'язується з результатом. Формула Євгенія Хмари про «пласку структуру», де «будь-який боєць має таке ж слово, як командир», не усуває ієрархії, а наділяє підлеглого епістемічним правом бути почутим [Ukraïner, 2024]. Ряд Василя Малюка «порадитися», «заслухати», «підтримати», «промотивувати» подає присутність керівника як отримання знання, визнання внеску й підтримання мотивації [Довганюк, 2025]. У формулах Михайла Федорова «правильний діалог», «правильна синхронізація», «правильні завдання» прикметниковий повтор установлює нормативний зв'язок між якістю взаємодії та результативністю системи [Кравченко, Коваленко, 2026]. Повтор Кирила Буданова «єдність – єдиний», посилений конструкцією «якщо порушується єдність, нічого не буде», перетворює єдність із позитивної характеристики на умову колективної стійкості [Суспільне Новини, 2025]. Отже, предметом аналізу є не фактичний стан усіх внутрішніх практик, а їхня вибіркова дискурсивна репрезентація.

Таке розмежування відповідає застереженню Mats Alvesson і Dan Kärreman щодо автоматичного перенесення властивостей локального тексту на організацію загалом [Alvesson, Kärreman, 2000]. Реляційний підхід Gail T. Fairhurst і Mary Uhl-Bien трактує лідерство як процес, що формується у взаємодії, мовному визначенні ситуації та розподілі агентності [Fairhurst, Uhl-Bien, 2012]. У цій перспективі дієслова «слухати», «радитися», «підтримувати», «синхронізувати» не просто називають окремі операції, а визначають, які дії роблять керівну позицію розпізнаваною і прийнятною. Соціокультурна концепція Mary Bucholtz і Kira Hall дає підстави розглядати професійну ідентичність як результат мовної категоризації та встановлення належності [Bucholtz, Hall, 2005], теорія позиціювання Bronwyn Davies і Rom Harré – як приписування учасникам прав, обов'язків і можливостей дії [Davies, Harré, 1990], а дослідження Anna De Fina – як конструювання солідарності й відповідальності через займенниковий вибір [De Fina, 1995]. Номінації «команда», «побратими», «сім'я» тому розглядаються не як стилістичні прикраси: вони по-різному окреслюють межі внутрішньої групи, активують функційну взаємозалежність, моральну солідарність або тривалі зобов'язання.

Когнітивний рівень аналізу спирається на фреймову семантику Charles J. Fillmore [Fillmore, 1982], теорію концептуальної метафори George Lakoff і Mark Johnson [Lakoff, Johnson, 2003] та соціокогнітивне розуміння контексту Teun A. van Dijk [Van Dijk, 2008]. Лексема «довіра», наприклад, активує не абстрактну позитивну оцінку, а фрейм, що охоплює присутність керівника, право учасника висловитися, передбачуваність поведінки, підтримку й готовність діяти на підставі узгодженого рішення. Прагматичні стратегії встановлено з урахуванням підходу Martin Reisigl і Ruth Wodak [Reisigl, Wodak, 2009] та моделі легітимації Theo van Leeuwen [Van Leeuwen, 2007]. Невирішеним залишається системний зв'язок між конкретним мовним маркером, активованою структурою знання, позиціюванням учасників та інституційною функцією висловлення; водночас потребує послідовного дотримання межа між публічною репрезентацією і реальною службовою практикою.

Мета і завдання статті. Мета статті – реконструювати когнітивні моделі та визначити прагматичні стратегії репрезентації внутрішніх комунікацій у публічному дискурсі керівників сектору безпеки і оборони України, установивши лексико-граматичні засоби їх реалізації. Для цього визначено семантичне ядро вибірки; проаналізовано займенникову дейктику, модальність, оцінні предикати, професійні номінації й метафоричні одиниці; встановлено способи позиціювання керівника, підлеглих і колективного суб'єкта; зіставлено функції виявлених засобів у різних жанрах.

Об'єкт, предмет, матеріал і методи дослідження. Об'єктом є публічний інституційний дискурс керівників сектору безпеки і оборони України; предметом – когнітивні моделі, прагматичні стратегії та мовні засоби репрезентації внутрішніх комунікацій. Вибірку становлять 18 функціонально завершених фрагментів із семи текстів 2024–2026 років: інтерв'ю Кирила Буданова; матеріал Ukraïner та офіційне звернення Євгенія Хмари; інтерв'ю Василя Малюка; парламентський виступ і медійний брифінг Михайла Федорова; публічне висловлення Михайла Драпатого. Посаду мовця встановлено на дату висловлення. Не залучено журналістські узагальнення без доступної прямої мови, дублікати та фрагменти з невстановленими датою, жанром або інституційним статусом.

Одиницею аналізу є тематично й функціонально завершений фрагмент, у якому експліцитно або контекстуально репрезентовано лідерство, довіру, слухання, координацію, підтримку, професійну ідентичність, відповідальність чи результативність. Така одиниця дає змогу врахувати взаємодію мовних засобів: комісивна форма майбутнього часу, наприклад, набуває інституційного значення в поєднанні з інклюзивним «ми», оцінною лексикою і контекстом публічного зобов'язання. Когнітивно-дискурсивний і фреймовий аналіз застосовано для реконструкції структур знання та рольових відношень; контекстуально-семантичний – для уточнення значень у жанровому оточенні; функційно-прагматичний і позиційний – для встановлення мовленнєвої мети, розподілу агентності й відповідальності. Спочатку зафіксовано жанр, адресатне спрямування, лексичні, займенникові, модальні та оцінні маркери; далі визначено фреймові ролі й причинні зв'язки; повторювані конфігурації узагальнено як когнітивні моделі та прагматичні стратегії. Метафоричність перевірено через зіставлення контекстуального й базового значень за MIPVU [Steen et al., 2010]. Аналітична категорія визнавалася обґрунтованою лише за підтримки взаємопов'язаних лексичних, граматичних і прагматичних ознак; через цілеспрямований якісний характер вибірки частотні відсотки не наводяться.

Виклад основного матеріалу дослідження. Семантичне ядро вибірки утворюють довіра, єдність, слухання, синхронізація, підтримка, відповідальність і результат. Йдеться не про рейтинг окремих лексем, а про повторювану конфігурацію значень: керівник має бути включеним у ситуацію; досвід учасників – визнаним релевантним; цілі – зрозумілими; дії – узгодженими; рішення – співвіднесеними з наслідками. На цій основі реконструйовано п'ять моделей.

ЛІДЕРСТВО – ЦЕ ПРИСУТНІСТЬ І СЛУХАННЯ. У матеріалі Ukraïner присутність керівника пов'язано з потребою «розуміти, як все відбувається насправді» та готовністю йти туди, куди він спрямовує підлеглих [Ukraïner, 2024]. Прислівник «насправді» протиставляє знання, здобуте через безпосередню участь, опосередкованому уявленню про ситуацію; ментальний предикат «розуміти» подає фізичну включеність як спосіб уточнення ситуаційної моделі. Співмірність ризику додає етичний компонент: право вимагати дії пов'язується з готовністю приймати її можливі наслідки. У Малюка ряд «порадитися – заслухати – підтримати – промотивувати» розгортає присутність у послідовність епістемічних і реляційних дій [Довганюк, 2025]: перші два предикати визнають досвід підлеглих релевантним для рішення, наступні підтверджують цінність учасників. Займенник «я» персоніфікує включеність, а «наші» формує спільну належність. Отже, легітимність керівника пов'язується не лише з посадою, а й із доступом до досвіду, слуханням і готовністю відповідати за наслідки.

ДОВІРА – ЦЕ УМОВА СПІЛЬНОЇ ДІЇ. Формула Хмари «я показую, що відправляю їх туди, куди готовий піти сам» концептуалізує довіру як перевірювану відповідність між словом і поведінкою [Ukraïner, 2024]. Дієслово «показую» має доказову семантику: підлеглий позиціонується як суб'єкт, здатний оцінювати послідовність керівника. Статусна асиметрія зберігається, але доповнюється етичною взаємністю. У висловленнях Малюка довіра реалізується через процедуру визнання: «порадитися» і «заслухати» надають локальному досвіду епістемічної ваги, а «підтримати» й «промотивувати» – реляційного підтвердження [Довганюк, 2025; Davies, Harré, 1990]. Модель охоплює епістемічний параметр – придатність повідомлення для коригування ситуаційної моделі; реляційний – передбачуваність позиції керівника; прагматичний – готовність діяти на підставі узгодженого рішення. Їх причинний зв'язок має вигляд: присутність і слухання забезпечують доступ до досвіду; визнання досвіду створює підстави довіри; довіра підтримує зворотний зв'язок і можливість синхронізації. Публічний дискурс подає цей зв'язок як норму, але не доводить фактичного ефекту в кожній службовій ситуації.

КОМУНІКАЦІЯ – ЦЕ СИНХРОНІЗАЦІЯ. У Малюка формула «це все було синхронізовано» поєднується з указівкою на вирішальне значення таймінгу, актуалізуючи одночасність, послідовність і взаємну залежність дій [Довганюк, 2025]. У Федорова паралель «правильний діалог, правильна синхронізація» вводить деонтичний критерій функційно достатньої взаємодії [Кравченко, Коваленко, 2026]. Повтор «правильний» відмежовує комунікацію, що забезпечує спільне розуміння, сумісні цілі й коректні завдання, від формального обміну повідомленнями. Метафора системи, яка без належних завдань «починає хворіти», переносить фізіологічне значення на організаційне функціонування й репрезентує неузгодженість не як одиничну помилку, а як порушення цілісності [Кравченко, Коваленко, 2026; Steen et al., 2010]. Дискурсивна логіка моделі охоплює інтерпретацію ситуації, узгодження мети, формулювання завдання, координовану дію та оцінювання результату. Комунікація вважається завершеною не після отримання повідомлення, а після досягнення когнітивної й діяльнісної сумісності.

КОЛЕКТИВ – ЦЕ ЄДИНЕ ЦІЛЕ. Кирило Буданов визначає єдність як «єдиний висновок і варіант, як нам стояти»; кореневий повтор «єдність – єдиний» і конструкція «якщо пору-

шується єдність, нічого не буде» переводять її з позитивної оцінки в безальтернативну умову стійкості [Суспільне Новини, 2025]. Інклюзивне «нам» включає мовця до кола відповідальних, а невизначене «нічого» максимально розширює сферу негативного наслідку. У матеріалі Ukraïner формула «ми є організм, ми одне ціле» структурує колектив через функційну взаємозалежність частин [Ukraïner, 2024]. Сімейна метафорика додає значення тривалої належності: Малюк називає родини загиблих частиною «великої сім'ї» інституції та визначає їх підтримку як обов'язок «до кінця наших днів» [Довганюк, 2025]. В офіційному зверненні Хмари вокативи «військовослужбовці» і «побратими» поєднують статусну та солідаризаційну категоризації, а «стоїмо пліч-о-пліч і разом захищаємо» переводить просторову близькість у спільну агентність [Служба безпеки України, 2026]. Рухоме «ми» може позначати підрозділ, інституцію або ширшу спільноту, розширюючи сферу колективної відповідальності [De Fina, 1995]. Такі метафори нормативно фреймують солідарність, але не є доказом фактичної одностайності.

ЛІДЕРСТВО – ЦЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РЕЗУЛЬТАТ. У мовленні Малюка анафоричний повтор «обов'язок» співвідноситься з ролями військовослужбовця, співробітника та керівника, подаючи статус як розширення персонального зобов'язання [Довганюк, 2025]. Деонтичні форми «маємо», «не маємо права» включають самого керівника до сфери норми. У парламентському виступі Федорова три короткі конструкції «Усе має базуватися на даних. Це мій пріоритет. Ми будемо вимірювати ефективність усього» послідовно фіксують загальну вимогу, особисту позицію та інституційний комісив [Верховна Рада України, 2026]. Перехід від «мій» до «ми будемо» перетворює самопозиціювання на програму колективної дії, а лексеми «дані», «вимірювати», «ефективність» установлюють критерій перевірності рішення. У Драпатого відповідальність поєднано з навчанням, технологічним розвитком і збереженням людей; результативність тим самим не відокремлюється від організаційного навчання, етичної межі та здатності командира відповідати за наслідки [АрміяInform, 2026].

Прагматична організація репрезентації. Реконструйовані моделі реалізують стратегії консолідації, легітимації, професійного позиціювання, підтримки та нормування. Консолідацію забезпечують інклюзивні «ми», «нам», присвійні «наш», «наші», номінації «команда», «побратими», «сім'я» та предикати спільної дії. Легітимація поєднує авторизацію посадою й обов'язком, моральне оцінювання через «довіру», «життя», «підтримку», раціоналізацію через дані, технологічність і результат та міфопоезис через пам'ять про загиблих і тяглість місії [Van Leeuwen, 2007]. Позиціювання ґрунтується на переході від «я» – особистої присутності й відповідальності – до «ми» як інституціоналізованої агентності [De Fina, 1995]. Так, послідовність «Це мій пріоритет. Ми будемо вимірювати…» перетворює особисто прийняту норму на публічне зобов'язання інституції. Підлеглий позиціонується подвійно: як виконавець у статусній вертикалі й як носій локального знання, без якого керівне рішення втрачає ситуаційну точність. Підтримку виражають подяка, слухання, визнання та комісиви допомоги; нормування – деонтичні «маємо», «повинні», «потрібен», «не маємо права» і форми «будемо», «зробимо». Різні конструкції по-різному розподіляють відповідальність: «потрібен правильний діалог» подає норму як вимогу системи, «ми будемо вимірювати» – як самозобов'язання, «командир має відповідати» – як рольовий припис.

Жанрова зумовленість. Жанр змінює співвідношення моделей і стратегій. Інтерв'ю тяжіють до причинного пояснення, ретроспективної рефлексії та особистого «я»: у них розгортаються зв'язки між присутністю, знанням, довірою і підтримкою. Офіційне звернення концентрує вокативи, формули пам'яті, подяку, інклюзивне «ми» та комісиви майбутньої дії, тому виконує передусім ритуально-консолідаційну функцію. Парламентський виступ і брифінг актуалізують деонтичність, лексику даних, завдань, пріоритетів і вимірюваного результату, раціоналізуючи керівну позицію через перевірність. Коротке публічне висловлення тяжіє до смислової компресії: повтор «єдність – єдиний» або формула «командир має відповідати» концентрують норму в мінімальному мовному обсязі. Попри відмінності, механізм є спільним: мовний маркер активує фрейм, фрейм розподіляє ролі, а прагматична стратегія спрямовує модель на інституційну мету.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Публічний дискурс керівників сектору безпеки і оборони репрезентує внутрішні комунікації як узгодження знання, ролей, рішень і відповідальності, а не як одновекторне передавання розпоряджень. Реконструйовані моделі ЛІДЕРСТВО – ЦЕ ПРИСУТНІСТЬ І СЛУХАННЯ, ДОВІРА – ЦЕ УМОВА СПІЛЬНОЇ ДІЇ, КОМУНІКАЦІЯ – ЦЕ СИНХРОНІЗАЦІЯ, КОЛЕКТИВ – ЦЕ ЄДИНЕ ЦІЛЕ та ЛІДЕРСТВО – ЦЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РЕЗУЛЬТАТ утворюють послідовність: присутність забезпечує доступ до досвіду; слухання надає йому епістемічного статусу; довіра підтримує зворотний зв'язок; синхронізація переводить спільне розуміння в координовану дію; відповідальність співвідносить рішення

з наслідками. Їх мовну реалізацію забезпечують займенникова дейктика, деонтична модальність, комісиви, оцінні предикати, професійні номінації та метафори сім'ї, організму й системи.

Практичне значення результатів полягає в можливості застосувати запропоновану схему для дискурсивного аудиту публічних звернень, підготовки комунікативних рекомендацій і навчальних матеріалів із керівного мовлення. Вона дає змогу перевіряти, чи узгоджені в тексті проголошена цінність, розподіл ролей, модальна сила вимоги та заявлений критерій результату; чи не підмінюється інклюзивність формальним уживанням «ми»; чи підкріплюється апеляція до довіри засобами слухання, пояснення й прийняття відповідальності. Водночас висновки обмежені невеликим цілеспрямованим корпусом, нерівномірним представленням інституцій і жанрів та публічною природою матеріалу: висловлення могли зазнати редакційної або медійної реконтекстуалізації, а їх вплив на професійну аудиторію не вимірювався. Тому встановлені моделі слід тлумачити як якісно реконструйовані способи нормативного фреймування, а не як статистично доведені характеристики всіх внутрішніх комунікацій сектору.

Узагальнений результат визначено як модель асиметричної комунікативної взаємності: нерівність повноважень поєднується з визнанням професійного досвіду підлеглих, слуханням, поясненням, підтримкою й відповідальністю. Вона описує нормативний образ, сконструйований у публічному мовленні, а не весь масив внутрішньослужбових практик. Новизна полягає у співвіднесенні мовного маркера, когнітивної структури, позиціювання учасників і прагматичної функції. Перспективними є перевірка моделі на збалансованому корпусі, кількісний аналіз маркерів і дослідження рецепції.

ЛІТЕРАТУРА

1. АрміяInform. «Командир із реальним відчуттям бою»: що відомо про нового Головнокомандувача ЗСУ Михайла Драпатого. 2026. 22 лип. URL: https://armyinform.com.ua/2026/07/22/%E2%80%9Ckomandyr-iz-realnym-vidchuttyam-boyu%E2%80%9D-shho-vidomo-pro-novogo-golovnokomanduvacha-zsu-myhajla-drapatogo/ (дата звернення: 25.07.2026).
2. Верховна Рада України. Стенограма пленарного засідання 14 січня 2026 року. Виступ М. А. Федорова. URL: https://w2.rada.gov.ua/pls/radan_gs09/ns_el_h2?data=14012026&nom_s=14 (дата звернення: 25.07.2026).
3. Довганюк В. Василь Малюк про секрети «Павутини», боротьбу зі шпигунами та спецоперації: ексклюзивне інтерв'ю. Ми – Україна. 2025. 13 серп. URL: https://weukraine.tv/exclusive/vasil-maljuk-pro-sekreti-pavutini-borotbu-zi-shpihunami-ta-spetsoperatsiji-ekskljuzivne-intervju/ (дата звернення: 25.07.2026).
4. Кравченко С., Коваленко О. Головне зі спілкування міністра оборони Федорова з журналістами. Бабель. 2026. 20 січ. URL: https://babel.ua/news/124420-nasha-cil-vbivati-50-tisyach-rosiyan-na-misyac-golovne-zi-spilkuvannya-ministra-oboroni-fedorova-iz-zhurnalistami (дата звернення: 25.07.2026).
5. Служба безпеки України. Привітання т. в. о. Голови СБУ з Днем ЦСО «Альфа» СБУ. 2026. 23 черв. URL: https://ssu.gov.ua/novyny/pryvitannia-tvo-holovy-sbu-z-dnem-tsso-alfa-sbu (дата звернення: 25.07.2026).
6. Суспільне Новини. Кирило Буданов – про виклики перед Україною на кінець 2025 року, ресурси Росії та логіку Трампа. Інтерв'ю. 2025. 27 груд. URL: https://suspilne.media/1199212-kirilo-budanov-pro-vikliki-pered-ukrainou-na-kinec-2025-roku-resursi-rosii-ta-logiku-trampa-intervu/ (дата звернення: 25.07.2026).
7. Alvesson M., Kärreman D. Varieties of discourse: On the study of organizations through discourse analysis. *Human Relations*. 2000. Vol. 53, No. 9. P. 1125–1149. DOI: 10.1177/0018726700539002.
8. Bucholtz M., Hall K. Identity and interaction: A sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*. 2005. Vol. 7, No. 4–5. P. 585–614. DOI: 10.1177/1461445605054407.
9. Davies B., Harré R. Positioning: The discursive production of selves. *Journal for the Theory of Social Behaviour*. 1990. Vol. 20, No. 1. P. 43–63. DOI: 10.1111/j.1468-5914.1990.tb00174.x.
10. De Fina A. Pronominal choice, identity, and solidarity in political discourse. *Text & Talk*. 1995. Vol. 15, No. 3. P. 379–410. DOI: 10.1515/text.1.1995.15.3.379.
11. Fairhurst G. T., Uhl-Bien M. Organizational discourse analysis (ODA): Examining leadership as a relational process. *The Leadership Quarterly*. 2012. Vol. 23, No. 6. P. 1043–1062. DOI: 10.1016/j.leaqua.2012.10.005.
12. Fillmore C. J. Frame semantics. Linguistics in the Morning Calm / ed. by The Linguistic Society of Korea. Seoul : Hanshin Publishing, 1982. P. 111–137.
13. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. 2nd ed. Chicago : University of Chicago Press, 2003. 256 p.
14. Reisigl M., Wodak R. The discourse-historical approach. Methods of Critical Discourse Analysis / ed. by R. Wodak, M. Meyer. 2nd ed. London : SAGE, 2009. P. 87–121.

15. Steen G. J., Dorst A. G., Herrmann J. B., Kaal A. A., Krennmayr T., Pasma T. A Method for Linguistic Metaphor Identification: From MIP to MIPVU. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2010. 238 p. DOI: 10.1075/celcr.14.
16. Ukraïner. ЦСО «А» СБУ: від боротьби з тероризмом до війни з окупантами. 2024. 26 верес. Оновлено 26.11.2025. URL: https://www.ukrainer.net/tsso-a-sbu/ (дата звернення: 25.07.2026).
17. Van Dijk T. A. Discourse and Context: A Sociocognitive Approach. Cambridge : Cambridge University Press, 2008. 282 p. DOI: 10.1017/CBO9780511481499.
18. Van Leeuwen T. Legitimation in discourse and communication. *Discourse & Communication*. 2007. Vol. 1, No. 1. P. 91–112. DOI: 10.1177/1750481307071986.

REFERENCES

1. ArmiiaInform. (2026, July 22). "Komandyr iz realnym vidchuttiam boiu": shcho vidomo pro novoho Holovnokomanduvacha ZSU Mykhaila Drapatoho ["A commander with a real sense of battle": What is known about the new Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine, Mykhailo Drapatyi]. https://armyinform.com.ua/2026/07/22/%E2%80%9Ckomandyr-iz-realnym-vidchuttyam-boyu%E2%80%9D-shho-vidomo-pro-novogo-golovnokomanduvacha-zsu-myhajla-drapatogo/
2. Verkhovna Rada Ukrainy. (2026, January 14). Stenohrama plenarnoho zasidannia 14 sichnia 2026 roku: Vystup M. A. Fedorova [Transcript of the plenary sitting of 14 January 2026: Speech by M. A. Fedorov]. https://w2.rada.gov.ua/pls/radan_gs09/ns_el_h2?data=14012026&nom_s=14
3. Dovhaniuk, V. (2025, August 13). Vasyl Maliuk pro sekrety "Pavutyny", borotbu zi shpyhunamy ta spetsoperatsiiamy: ekskliuzyvne interviu [Vasyl Maliuk on the secrets of "Pavutyna", countering spies, and special operations: An exclusive interview]. My – Ukraina. https://weukraine.tv/exclusive/vasil-maljuk-pro-sekreti-pavutini-borotbu-zi-shpihunami-ta-spetsoperatsiji-ekskljuzivne-intervju/
4. Kravchenko, S., & Kovalenko, O. (2026, January 20). Holovne zi spilkuvannia ministra oborony Fedorova z zhurnalistamy [Key points from Defence Minister Fedorov's conversation with journalists]. Babel. https://babel.ua/news/124420-nasha-cil-vbivati-50-tisyach-rosiyan-na-misyac-golovne-zi-spilkuvannya-ministra-oboroni-fedorova-iz-zhurnalistami
5. Sluzhba bezpeky Ukrainy. (2026, June 23). Pryvitannia t. v. o. Holovy SBU z Dnem TsSO "Alfa" SBU [Address by the Acting Head of the SSU on the Day of the SSU Special Operations Centre "A"]. https://ssu.gov.ua/novyny/pryvitannia-tvo-holovy-sbu-z-dnem-tsso-alfa-sbu
6. Suspilne Novyny. (2025, December 27). Kyrylo Budanov – pro vyklyky pered Ukrainoiu na kinets 2025 roku, resursy Rosii ta lohiku Trampa: interviu [Kyrylo Budanov on Ukraine's challenges at the end of 2025, Russia's resources, and Trump's logic: Interview]. https://suspilne.media/1199212-kirilo-budanov-pro-vikliki-pered-ukrainou-na-kinec-2025-roku-resursi-rosii-ta-logiku-trampa-intervu/
7. Alvesson, M., & Kärreman, D. (2000). Varieties of discourse: On the study of organizations through discourse analysis. *Human Relations*, 53(9), 1125–1149. https://doi.org/10.1177/0018726700539002
8. Bucholtz, M., & Hall, K. (2005). Identity and interaction: A sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*, 7(4–5), 585–614. https://doi.org/10.1177/1461445605054407
9. Davies, B., & Harré, R. (1990). Positioning: The discursive production of selves. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 20(1), 43–63. https://doi.org/10.1111/j.1468-5914.1990.tb00174.x
10. De Fina, A. (1995). Pronominal choice, identity, and solidarity in political discourse. *Text & Talk,* 15(3), 379–410. https://doi.org/10.1515/text.1.1995.15.3.379
11. Fairhurst, G. T., & Uhl-Bien, M. (2012). Organizational discourse analysis (ODA): Examining leadership as a relational process. *The Leadership Quarterly*, 23(6), 1043–1062. https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2012.10.005
12. Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In The Linguistic Society of Korea (Ed.), *Linguistics in the morning calm* (pp. 111–137). Hanshin Publishing.
13. Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). Metaphors we live by (2nd ed.). University of Chicago Press.
14. Reisigl, M., & Wodak, R. (2009). The discourse-historical approach. In R. Wodak & M. Meyer (Eds.), Methods of critical discourse analysis (2nd ed., pp. 87–121). SAGE.
15. Steen, G. J., Dorst, A. G., Herrmann, J. B., Kaal, A. A., Krennmayr, T., & Pasma, T. (2010). A method for linguistic metaphor identification: From MIP to MIPVU. John Benjamins. https://doi.org/10.1075/celcr.14
16. Ukraïner. (2024, September 26). TsSO "A" SBU: vid borotby z teroryzmom do viiny z okupantamy [The SSU Special Operations Centre "A": From counterterrorism to the war against the occupiers]. Updated November 26, 2025. https://www.ukrainer.net/tsso-a-sbu/

17. Van Dijk, T. A. (2008). Discourse and context: A sociocognitive approach. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511481499

18. Van Leeuwen, T. (2007). Legitimation in discourse and communication. *Discourse & Communication*, 1(1), 91–112. https://doi.org/10.1177/1750481307071986

Дата першого надходження статті до видання: 12.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 18.11.2026